

Załącznik do Uchwały Nr LXII/609/2022
Rady Miejskiej w Rogoźnie
z dnia 9 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY ROGOŹNO NA LATA 2022-2025**

ROGOŹNO, MARZEC 2022

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Dane uzyskane od podmiotów Gminy Rogoźno, realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
2. Analiza badanych problemów oraz cele możliwe do osiągnięcia
3. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025
4. Zasoby Gminy w rozwiązywaniu problemów uzależnień
5. Koordynowanie zadań Programu
6. Finansowanie zadań Programu
7. Ewaluacja realizacji zadań.
8. Materiały źródłowe

Wprowadzenie

Podstawy prawne działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w Polsce określają: ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119 i 2469), ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469), ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642)

Ustawy i rozporządzenie przywołane wyżej określają kierunki polityki państwa wobec alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych i regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z tymi substancjami oraz uzależnieniami behawioralnymi i wskazują zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określają źródła finansowania tych zadań przez samorządy gminne. Zadania na rzecz ograniczania stosowania substancji psychoaktywnych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. "dopalaczy") oraz ograniczania zachowań związanych z uzależnieniem behawioralnych zawierają ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia w celu operacyjnym 2: „Profilaktyka uzależnień” - Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom.

Zarówno ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak i Narodowy Program Zdrowia wymieniają **ograniczenie dostępności alkoholu jako strategiczne zadanie samorządów gminnych w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym**. Wysoka ranga, jaką ustawodawcy nadali tym formom oddziaływań, wynika z faktu, iż ograniczanie dostępności alkoholu jest jedną z najskuteczniejszych metod zmniejszających zarówno poziom spożycia alkoholu, jak i problemów społecznych z tym związanych.

Światowa Organizacja Zdrowia w raporcie dotyczącym państw Unii Europejskiej przedstawia swoje rekomendacje do sposobów niwelowania problemów alkoholowych. Wynika z nich, że „Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma

wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”¹ W uzasadnieniu podaje między innymi, że istotne w tych działaniach są również: kontrola sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez przedsiębiorców nimi handlujących, zwłaszcza w trosce o dzieci i młodzież. **W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu odpowiedzialny jest samorząd gminny.** Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez podjęcie uchwał określających liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia godzin nocnej ich sprzedaży na wynos.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii lata 2022-2025 jest elementem **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021–2030**². Jest odpowiedzią na występujące w społeczności lokalnej problemy związane z piciem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi. Gminny program oparty jest na analizie problemów, wynikających z diagnozy i potrzeb związanych z ich niwelowaniem oraz uwzględnia zasoby i środki, którymi Gmina dysponuje. Z art. 12. 7. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika, że maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Akty prawne regulujące kwestie konstruowania, finansowania i realizacji działań z przedmiotowego zakresu:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz.1956);

¹J. Moskalewicz, J. Sierostawski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne, „Alkoholizm i Narkomania”*, tom 18, nr 4/2005.

²*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021–2030.*

4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176);
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.);
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.);
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.);
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.);
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
13. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2022 r. poz. 24);
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

1. Dane uzyskane od podmiotów Gminy Rogoźno, realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

Do zażywania substancji psychoaktywnych przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz, w ciągu całego swojego życia, piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem napoje alkoholowe piło 46% piętnasto- szesnastolatków i 76% siedemnasto-osiemnastolatków. Około jedna piąta uczniów grała, chociaż raz w życiu, w gry hazardowe. Niemal wszyscy badani spędzają czas używając Internetu dla przyjemności. Zdecydowana większość z nich robi to prawie codziennie (89% gimnazjalistów i 90,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych).

Kategorie problemów alkoholowych występujące w Gminie Rogoźno na tle Polski - dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

Kategorie problemów alkoholowych		W Polsce 38 milionów osób	W Gminie Rogoźno
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 330
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 600
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 720
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 2000
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	Okolo osób: dorosłych i dzieci 3240

⇒ Uchwały i zarządzenia dotyczące lokalnej polityki wobec alkoholu

W celu zdiagnozowania dostępności napojów alkoholowych w Gminie Rogoźno, do opracowania przyjęto wskaźniki wyznaczające tę dostępność, w przedziale lat 2019-2021. Są to: liczba uchwalonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, liczba zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (wolnych), kwota pozyskanych środków ze sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, wykazanych w składanych do 31 stycznia każdego roku, przez przedsiębiorców oświadczeniach, statystyczna kwota, która przypada rocznie na zakup alkoholu przez każdego mieszkańca Gminy, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Dane obrazują poniższe tabele.

Tab. 1. Liczba uchwalonych zezwoleń i zezwolenia wydane przedsiębiorcom w latach 2019-2021.

	2019	2020	2021
Liczba zaplanowanych zezwoleń (uchwały)	200	200	200
Liczba zezwoleń wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom	164	160	174
Liczba zezwoleń „niewykorzystanych”, wolnych	36	40	26

Bardzo duża liczba zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (niewykorzystanych) jest wskaźnikiem dużej dostępności alkoholu.

⇒ Rynek napojów alkoholowych w Gminie

Tab. 2. Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców oraz kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy (w tym dziecko) statystyczny mieszkaniec Gminy

	2019	2020	2021
Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach handlujących alkoholem w gminie	16.180.682,00 zł	16.005.228,19 zł	18.874.091,43 zł
Liczba mieszkańców ogółem w poszczególnych latach	17 826	17 807	17755
Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec	908 zł	896 zł	1060 zł

Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach handlujących alkoholem w Gminie systematycznie wzrasta. W 2021 roku wyniosła **18.874.091,43 zł**, jest to **o 2 868 863,24 zł więcej** niż 2020 roku. **To bardzo duży wzrost kwoty, świadczący o bardzo dużej dostępności alkoholu w gminie.** Kolejnym, czułym wskaźnikiem dużej dostępności alkoholu jest wzrastająca kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy (w tym dziecko) statystyczny mieszkaniec Gminy i wynosi **1060 zł**.

Tab. 3. Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych ogółem

	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców ogółem w poszczególnych latach	17826	17807	17755
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	64	61	65
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	279	292	274

Z powyższych danych wynika, że w 2021 roku na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie przypadają **274 osoby**. Według Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinno przypadać 1000-1500 osób. Wraz ze wzrostem dostępności alkoholu, wzrasta liczba szkód generowanych przez alkohol.

Rada Gminy nie przyjęła uchwały w sprawie ograniczenia w godzinach nocnych sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Nie przyjęła również uchwały w sprawie stałego lub czasowego zakazu sprzedaży, podawania, wnoszenia oraz spożywania napojów alkoholowych na określonym obszarze gminy.

Tab. 4. Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

	2019	2020	2021
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ogółem	20	0	8
w tej liczbie OSP	0	0	0

⇒ Placówka wsparcia dziennego dla dzieci

Tab. 5. Placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

	2019	2020	2021
Liczba dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych	226	Placówki zawiesiły działalność w okresie pandemii	

W gminie Rogoźno działają świetlice opiekuńczo wychowawcze. Utworzone zostały w 2011 r na podstawie uchwały Nr IV/22/2010 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 29.12.2010 roku w sprawie: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok. Celem głównym działalności Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej jest wspieranie rodziny, a w szczególności dzieci i młodzieży, w procesie przygotowywania do samodzielnego życia. Cel ten realizowany jest poprzez organizowanie właściwej opieki, zajęć edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci w czasie wolnym od zajęć szkolnych oraz włączanie rodziców w działania świetlic.

Do zadań świetlic należą:

- działania opiekuńczo-wychowawcze, polegające na kształtowaniu określonych prospołecznych postaw, a także internalizacji norm i wartości uniwersalnych (prawda, dobro, piękno). Ważnym zadaniem jest tu wspieranie rozwoju dziecka we wszystkich płaszczyznach jego osobowości przez zaspokajanie podstawowych potrzeb, organizację rekreacji, zajęć sportowych, edukacyjnych, twórczych itp.;

- działania terapeutyczne, umożliwiające wychowankom odreagowanie negatywnych emocji, rozwijanie umiejętności związanych z inteligencją emocjonalną i społeczną oraz satysfakcjonujące komunikowanie się z innymi, zawieranie relacji przyjaźni i koleżeństwa, rozwiązywanie konfliktów i problemów, budowanie poczucia własnej wartości, asertywność, kształtowanie otwartości oraz rozwijanie empatii itp.

- działania profilaktyczne (w tym w szczególności Programu ART) – realizacja programów profilaktyki uzależnień lub wprowadzanie elementów tych programów do działań wychowawczych czy terapeutycznych. Z uwagi na fakt, że wiele dzieci pochodzi z rodzin zagrożonych lub dotkniętych różnymi formami patologii społecznej, doniosłą rolę w działalności świetlic ma przeciwdziałanie powstawaniu lub dalszemu rozwojowi, a także eliminowanie już występujących u części wychowanków wczesnych symptomów niedostosowania społecznego;

Świetlice zostały utworzone przy szkołach gminy Rogoźno (korzystają z udostępnionych do tego celu lokali). W 2019 roku działało 8 świetlic dla 226 dzieci. Pracowało 16 opiekunów/nauczycieli. Działalność świetlic jest finansowana ze środków GPRPA. W związku z pandemią w latach 2020/2022 świetlice zawiesiły swoją działalność.

Tab. 6. Adresy placówek wsparcia dziennego dla dzieci w Gminie Rogoźno.

L.p.	Świetlica	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
1.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Olimpijczyków Polskich 64-610 Rogoźno, ul. Mała Poznańska 1	4	65
2.	Szkoła Podstawowa w Parkowie im. Józefa Wybickiego 64-610 Parkowo	3	30
3.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Garbatce	-----	-----
4.	Świetlica opiekuńczo- wychowawcza w Owczegłowach	1	34
5.	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Budziszewku 64-612	3	22
6.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pruścach 64-610 Rogoźno	2	31
7.	Szkoła Podstawowa w Gościejewie 64-611 Gościejewo 14 Tarnowo –Gościejewo	1	24
8.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Powstańców Wielkopolskich 64-610 ul. Seminarialna 16	-----	-----
9.	Świetlica w Słomowie	2	20

⇒ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tab. 7. Realizacja ustawowych działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogoźnie.

Zadania Komisji	2019	2020	2021
1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:			
- liczba rozmów motywujących do podjęcia leczenia	23	16	18
- liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego	7	3	3
- liczba osób pozostający w trakcie leczenia dobrowolnego	4	2	1
- liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych,	6	4	2
- liczba wniosków skierowanych do sądu.	9	6	3
2. Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym			
- liczba zaplanowanych kontroli,	23	20	
- liczba przeprowadzonych kontroli.	23	20	
3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:			
- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	17	9	19
4. Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	1	1

W roku 2021 w Polsce wzrosła liczba osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc, jednak największy wzrost nastąpił w związku z liczbą porad udzielonych osobom współuzależnionym. Członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jeżeli pracują w PK są również, w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie, zobowiązani do uruchomienia procedury „Niebieskie Karty”. W roku 2020 i 2021, ze względu na pandemię Covid-19, dane mogą nie odzwierciedlać problemu.

⇒ Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy.

Tab. 8. Kategorie porad udzielanych przez Punkt konsultacyjny d. Uzależnień i przemocy w rodzinie.

	2019	2020	2021
Liczba porad udzielonych:			
- osobom z problemem alkoholowym:	92	98	104
- dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA)	9	31	26
- osobom doznającym przemocy w rodzinie	37	12	14
- osobom stosującym przemoc w rodzinie	3	5	6
Liczba porad/ konsultacji, udzielonych "nowym osobom"			1

Celem działalności Punktu Konsultacyjno-informacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług. Wsparcie dla wyżej wymienionych osób udzielane jest przez: psychologa, pedagoga, instruktora terapii uzależnień, specjalistę certyfikowanego rozwiązywania problemów uzależnień.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- -Udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy.
- -Motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego.

- Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii w zakładach lecznictwa odwykowego.
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupie zabezpieczenia abstynencji;
- Udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- Gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny.
- Współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tab. 9. Kategorie porad udzielanych rodzinom z problemem alkoholowym.

	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych pomocą	614	560	485
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	34	40	37
Liczba rodzin z problemem narkotykowym	1	6	4
Liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie	2	4	3

⇒ Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ds. przemocy w rodzinie.

Tab. 10. Procedura Niebieska Karta – liczba nowych NK ogółem oraz w rodzinie z problemem alkoholowym.

	2019	2020	2021
Liczba nowych Niebieskich Kart	25	34	40
Liczba NK w rodzinie z problemem alkoholowym	8	14	14

⇒ Komenda Policji

Tab. 11. Liczba wykroczeń wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

	2019	2020	2021
Liczba zatrzymanych kierujących pojazdami pod wpływem napojów alkoholowych na terenie gminy	39	4	10
Liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia,	65	0	7
Liczba wykroczeń wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	23	103	133

Znacznie wzrosła liczba wykroczeń wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wzrosła również liczba zatrzymanych, kierujących pojazdami pod wpływem napojów alkoholowych na terenie Gminy.

2. Analiza badanych problemów oraz cele możliwe do osiągnięcia

Problemy wynikające z diagnozy (analiza każdego problemu wynikającego z diagnozy)	Cele możliwe do osiągnięcia (każdy problem ma opisane cele)
Wielu badanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie.	<p><u>Cel główny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie liczby osób doznających przemocy w rodzinie. <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie możliwości udziału w kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Dorośli respondenci zwracają uwagę na problem picia alkoholu przez młodzież.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>ograniczenie liczby pijących nieletnich</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <p>zapewnienie udziału w programach rekomendowanych</p>
Tylko 10% uczniów deklaruje abstynencję alkoholową, inicjację alkoholową ma za sobą	<p><u>Cel główny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez uczniów szkoły podstawowej.

<p>prawie jedna trzecia badanych uczniów.</p>	<p><u>Cele szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie możliwości udziału w programie uczniów w zajęciach z psychologiem - Zapewnienie udziału w programach rekomendowanych
<p>Sprzedawcy napojów alkoholowych w Gminie odpowiedzieli, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę niepełnoletnią zdarzają się kilka razy w roku.</p>	<p><u>Cel główny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie liczby sprzedawców sprzedających alkohol niepełnoletnim. <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie sprzedawcom udziału w szkoleniach. - zwiększenie liczby przeprowadzonych, zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
<p>Liberalny stosunek rodziców do spożywania alkoholu przez dzieci</p>	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>Ograniczenie liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez dzieci.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach w zakresie utrzymania abstynencji przez dzieci - Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych dla rodziców i dzieci nt. skutków spożywania w młodym wieku alkoholu
<p>Sprzedawcy alkoholu w gminie odpowiedzieli, że przypadki sprzedaży alkoholu nietrzeźwym są nieliczne.</p>	<p><u>Cel główny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie liczby sprzedawców sprzedających alkohol osobom nietrzeźwym <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie sprzedawcom udziału w szkoleniach. - zwiększenie liczby przeprowadzonych, zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

3. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

3.1. Zadania realizowane w ramach ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowego Programu Zdrowia

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

Zadanie	Wskaźniki realizacji zadań	Adresaci zadań	Realizatorzy zadań
Zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych w miejscu i poza miejscem zamieszkania	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	osoby uzależnione	Terapeuta uzależnień psycholog

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Zadanie	Wskaźniki realizacji zadań	Adresaci zadań	Realizatorzy zadań
Zajęcia korekcyjne dla osób współuzależnionych dorosłych	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	osoby współuzależnione dorosłe	psycholog
Zajęcia korekcyjne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	psycholog
Podjęcie działań w ramach systemu „Niebieska Linia”	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	Dla mieszkańców Gminy	psycholog
Prowadzenie świetlic opiekuńczo wychowawczych	Liczba świetlic Liczba dzieci	Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	opiekunowie świetlic
Półkolonie z programem socjoterapeutycznym	Liczba dzieci	Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	opiekunowie

Działalność telefonu (czynny w określonym harmonogramie) dla osób, z problemami uzależnień, w tym behawioralnych i przemocy w rodzinie	Liczba osób korzystających z porad,	Mieszkańcy gminy	Osoby dyżurujące
--	-------------------------------------	------------------	------------------

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadanie	Wskaźniki realizacji zadań	Adresaci zadań	Realizatorzy zadań
Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	uczniowie szkół podległych Gminie	instruktorzy programów przeszkolenie nauczyciele
Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej.	- liczba programów, - liczba dzieci i młodzieży, - liczba rodziców, - liczba nauczycieli.	dzieci i młodzież uczęszczająca do szkół prowadzonych przez Gminę	Instruktorzy programu profilaktyki Przeszkoleni nauczyciele
Zorganizowanie XXI Środowiskowego Spotkania na Rzecz Profilaktyki	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	mieszkańcy Gminy	GKRPA
Wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych, w tym literatury fachowej nt. uzależnień, Świat Problemów, Remedium, Karan, Niebieska Linia	- liczba przekazanych materiałów	mieszkańcy Gminy	GKRPA
Edukacja w zakresie profilaktyki, diagnozy oraz terapii w zakresie spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD).	Liczba zajęć Liczba osób uczestniczących w zajęciach	mieszkańcy Gminy	osoby o potwierdzonych kompetencjach
Szkolenie przedstawicieli różnych grup zawodowych w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych oraz przemocy w rodzinie	Liczba szkoleń Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	przedstawicieli różnych grup zawodowych: GKRPA, GOPS, Policja, Nauczyciele, Pedagodzy, Psycholodzy, Kuratorzy Sądowi oraz inne osoby realizujące gminny program	Osoby o potwierdzonych kwalifikacjach
Organizowanie szkoleń edukacyjnych w zakresie problemów uzależnień, w tym behawioralnych i przemocy wśród osób	- Liczba szkoleń - liczba uczestniczących w szkoleniach seniorów	mieszkańcy Gminy	Osoby o potwierdzonych kwalifikacjach

starszych dla seniorów.			
-------------------------	--	--	--

Wspieranie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu

Zadanie	Wskaźniki realizacji zadań	Adresaci zadania	Realizator zadania
Rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna, realizowane w szczególności przez zapewnienie dostępu do oddziaływań pomocowych dla problemowych i patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz ich bliskich	- liczba osób uczestniczących w programach/oddziaływaniach - liczba członków rodzin	Mieszkańcy Gminy	Psycholog, Organizacje pozarządowe
Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba zrealizowanych działań liczba uczestników	mieszkańcy Gminy	GKRPA

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Zadanie to oznacza, iż w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować bezpośrednio do sądu z aktem oskarżenia. Najpopularniejszą formą działań gmin w omawianym zakresie jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 45 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.⁵⁾

Zadanie	Wskaźniki realizacji zadań	Realizator zadania
- kontrole zasad i warunków wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z uwzględnieniem nielegalnej reklamy napojów alkoholowych <u>Adresaci zadania:</u> przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba zaplanowanych kontroli Liczba wykonanych kontroli	GKRPA
- podejmowanie interwencji spowodowanych zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe lub będące pod wpływem substancji psychoaktywnych, lub będących sprawcami przemocy <u>Adresaci zadania:</u> mieszkańcy Gminy	Liczba interwencji	Policja

⁵⁾ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, PARPA Warszawa 2021.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego	Liczba wniosków w sprawie procedury	GKRPA
Kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad obrotu oraz zakazu reklamy napojów alkoholowych	Liczba zaplanowanych kontroli Liczba wykonanych kontroli	GKRPA Straż Miejska
Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba zaopiniowanych wniosków	GKRPA
Udział członków gminnej komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba grup roboczych, w których uczestniczyli członkowie GKRPA	GKRPA,

3.2. Zadania realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Konieczność realizacji zadań, które zapewnią skuteczne egzekwowanie przepisów **w zakresie zmniejszenia dostępności fizycznej alkoholu** znalazły się również w NPZ. Zadania te umieszczone są w Wykazie zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień – zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom, uzależnienie od alkoholu.

Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele informacji dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu, a wieloma problemami zdrowia i porządku publicznego. Wzrost liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku.

LP	Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Rogoźno
1.	Obniżenie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pozostających poza obiegiem prawnym (niewykorzystanych).
2.	Ograniczenie godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).

4. Zasoby Gminy w rozwiązywaniu problemów uzależnień

a) Analiza SWOT.

Mocne strony	Szanse
Systematyczny wzrost środków finansowych na realizację zadań gminnego programu.	<ul style="list-style-type: none">- Możliwość realizacji większej liczby rekomendowanych przez PARPA programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach- Identyfikacja, stałe uaktualnianie i upowszechnianie danych na temat rekomendowanych programów profilaktycznych oraz placówek prowadzących działalność profilaktyczną obejmującą problematykę alkoholową
<p>Łatwość w nabyciu materiałów edukacyjnych do. problematyki uzależnień dla przedstawicieli różnych grup zawodowych.</p> <p>Dobra współpraca z gminami ościennymi.</p> <p>Zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych</p>	<p>Kontynuacja prowadzenia kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę uzależnień adresowanych do określonych grup docelowych</p> <p>Wspieranie szkół i placówek w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania środków psychoaktywnych na terenie szkoły.</p> <p>Wspieranie adaptacji, wdrożenia i upowszechnienia programów profilaktyki uniwersalnej opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności w szkołach.</p> <p>Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę uzależnień.</p>
Słabe strony	Zagrożenia

<p>Niska realizacja programów na rzecz osób zagrożonych uzależnieniami, w tym behawioralnymi.</p> <p>Mała świadomość mieszkańców gminy nt. szkód generowanych przez substancje psychoaktywne.</p> <p>Zwiększający się udział dziewcząt i kobiet w statystykach picia alkoholu.</p> <p>Mity na temat picia alkoholu przez kobiety w ciąży.</p>	<p>Niska skuteczność działań na rzecz osób uzależnionych.</p> <p>Przyzwolenie środowisk do sięgania przez dzieci i młodzież po piwo.</p> <p>Niski wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej.</p> <p>Wzrost liczby uzależnień behawioralnych</p>
---	---

b) Współpraca z instytucjami zewnętrznymi.

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu
- Sądy
- Komisariat Policji w Rogoźnie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie
- Szkoły i inne placówki oświatowe z terenu miasta i gminy Rogoźno
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rogoźnie
- Parafie gminy Rogoźno
- Służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- inne

5. Koordynowanie zadań Programu

Koordynatorem i realizatorem zadań Gminnego Programu jest Przewodniczący GKRPA.

6. Finansowanie zadań Programu

- preliminarz budżetowy
- Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziałach: 85153 – przeciwdziałanie narkomanii i 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

- niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwają się jako środki niewygasające na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym do momentu uprawomocnienia się nowego Gminnego Programu.

Zasady wynagradzania członków komisji:

1. członek komisji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie bezosobowe w wysokości 600 zł
 2. przewodniczący otrzymuje miesięczne wynagrodzenie bezosobowe w wysokości 800 zł, zastępca przewodniczącej, sekretarz i członek ds. finansowych 700 zł.
- Członkowie GKRPA niebędący pracownikami Urzędu otrzymują zwrot kosztów podróży na zasadach obowiązujących w Urzędzie Gminy Rogoźno

7. Ewaluacja realizacji zadań.

Wskaźniki monitoringu

- Liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia i objętych leczeniem z gminy Rogoźno.
- Liczba osób objętych działaniami pomocowymi - z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie Rogoźno.
- Liczba dzieci, młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi w gminie Rogoźno.
- Liczba rodziców uczestniczących w działaniach edukacyjnych, prowadzonych przez szkoły i placówki oświatowe w gminie Rogoźno.
- Liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w gminie Rogoźno (to ma wynikać z rozliczeń organizacji, które otrzymały środki w ramach konkursów).
- Liczba osób korzystających z placówek interwencji kryzysowej, porad udzielanych w Punktach konsultacyjnych w gminie Rogoźno.
- Liczba i efektywność kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Rogoźno.

Przygotowanie raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który Burmistrz przedkłada radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

8. Materiały źródłowe

1. Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2019.
2. Młodzież 2018, Fundacja CBOS we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, 2019.
3. Analiza jakościowa stylu życia 17-18-letnich użytkowników substancji psychoaktywnych, wzorów i motywów używania substancji oraz innych zachowań problemowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2019.
4. Analiza rynku. Napoje alkoholowe, <https://analizarynku.eu/535-2>
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021-2030, Westmor Consulting Joanna Kaszubska.

